

cret-materială. La masa de montaj s-au în sala de proiecție, Doftana — de pildă — înceta să fie noțiune abstractă sau spațiu muzeal, marile confruntări de clasă și tălăzuirea demonstrațiilor cu ecou în întreaga Europă căpătau puterea de impact a evenimentului trăit.

Așa s-a născut gândul de a scrie despre generația al cărei sacrificiu stă la temelie prezentului nostru și al țării. M-am încumetat tirziu, după îndelungi ezitări. Cu excepția acestei piese, tot ce am scris izvorăște din actualitate, năzuind să aduc pe scenă, pe ecran sau în pagini de carte oameni, problemele, frământările prezentului; avînd, deci conștiința că mi-am făcut — pe măsura modestelor mele puteri — datoria față de ziua de azi, am încercat să mă opresc asupra unui timp care, pentru mine, nu înseamnă trecut, ci parte inseparabilă prezentului și viitorului.

„Dedicul” hotărîrii l-a marcat întîlnirea cu unul din eroii autentici ai unui fapt asemănător celui din piesa **Convoiul n-a ajuns la destinație**. După ore lungi de povestire — din care am desprins nu numai întîmplări, ci și atmosfera, atitudinile, mentalitățile dintr-o vreme cînd evenimentele începutului de August '44 începuseră să polarizeze conștiințe, să dărîme prejudecăți și să determine opțiuni — s-a născut un scenariu de film. „Placa turnantă” a dramaticității acelei scriituri era însă o evadare — organizată din rațiuni de conspirativitate. Cînd m-am hotărît să reconstruiesc totul pe formulă de teatru, la solicitarea inimo-

sului și atît de activul colectiv al Teatrului radiofonic, întreaga substanță a trebuit „retopită”, iar „motorul” acțiunii, evadarea, înlocuit. A rezultat prima parte a piesei publicate în volum; continuarea (partea a doua) a venit după un an, cu premieră atît la Teatrul radiofonic, cît și la Teatrul TV. Mărturisesc, ciclul — cel puțin în planul intențiilor — nu s-a încheiat. Îmi propun o a treia parte, cu acțiunea plasată în perioada atît de frământată a anilor '45—'46.

Vestea că un colectiv cu prestigiul Teatrului „A. Davila” s-a oprit asupra textului meu pentru a cinsti cea de-a 45-a aniversare a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, mi-a produs o satisfacție greu de exprimat. Este menirea criticii și a publicului să se pronunțe dacă opțiunea validează o vocație (altfel spus, dacă, și cît, harul condeiului s-a ridicat la înălțimea frumuseții morale a oamenilor vii ce l-au inspirat). În mod cert, însă, ea confirmă o credință, și anume credința în **continuitatea valorilor născute o dată cu idealul comunist**.

Din această perspectivă, ce îngemănăză indisolubil începuturile, prezentul și viitorul spre care ne îndreptăm, îndrăznesc să consider atît textul încredunțat tiparului cît și chipul său scenic, născut prin strădania teatrului piteștean, un omagiu adus deopotrivă marii sărbători din august și evenimentului politic ce va configura o parte din viitorul poporului și al țării: **Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român**.

TANIA FILIP, interpreta rolului Iulia din „Al patrulea anotimp” de Horia Lovinescu la Teatrul „Nottara”

— **Ce reprezintă rolul Iulia din Al patrulea anotimp de Horia Lovinescu, în cariera dvs. artistică? Cum v-ați apropiat de el?**

— Întîlnirea mea cu Iulia, eroină gîndită și construită de Horia Lovinescu, a fost într-adevăr o fericită întîlnire. O apropiere de suflet, o stare aparte pentru repetiții și spectacole, cum nu se naște de fiecare dată. A fost un personaj pe care, citindu-l, l-am dorit și am încercat să-l cuceresc cu tenacitate. Iulia — în ciuda vieții ei scenice scurte — se conturează ca un mesager al unui ideal social și etic înaintat, cu aspirații spre o lume mai bună decît aceea din care face

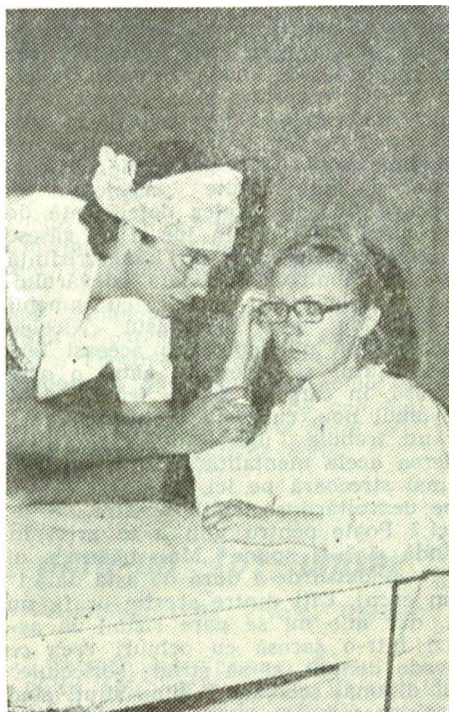
parte familia ei. E un rol care m-a făcut să vibrez, să simt că exist actoricește intens. Trebuia să caut, însă, nuanțe caracterului său; calități și firește, defecte, care să-mi influențeze gîndurile, mișcărilor, atitudinile.

Biografia Iuliei mi se pare mai puțin obișnuită. O tînără fată de 23—24 de ani, frustrată de o evoluție firească, al cărei spirit se dezvoltă într-o familie definită prin minciună, vulgaritate și frivolitate, egoism și fățarnicie. Simțind că se sufocă în acea familie căreia i-au devenit de mult străine înaltele idealuri morale ale vieții omenești, familie care strivește cu atîta cruzime demnitatea omului; și, astfel, trezită la realitate, a-

titudinea ei de protest este să urmeze după puterile sale drumul pe care i l-a deschis adevăratul ei tată, acela de comunistă. Împinsă de dorința „de a face dreptate” — pornind de la faptele din acea noapte de august 1944 — vrea să descopere adevărul, adevărul oricât de crud ar fi el. Apropierea ei de un fost prieten și tovarăș de luptă al tatălui său, comunist ilegalist, îi dă speranța că o să aflu împrejurările în care acesta a fost ucis de nemți în propria-i casă, prin trădare, și că vinovații trebuie să-și primească pedeapsa.

Repetițiile la acest rol au fost ca o competiție: de fiecare dată Iulia îmi punea obstacole ce păreau de netrecut, mă încerca, mă obliga la performanțe. Amîndouă am avut un mare aliat — regizorul Dan Micu; cu căldură și spirit constructiv, el a știut să găsească și să ne transmită această bucurie a întâlnirii noastre, să ne apropie. Pentru mine acest personaj reprezintă o nouă treaptă în evoluția mea artistică. Iulia mi-a întins, prima, o mână, depărtîndu-mă de personajele „mănușă”, fete tinere, blonde și visătoare, drăguțe și răsfățate. Ea mi-a prilejuit o lecție de profesionalism teatral.

Un sprijin substanțial l-am avut de la cei alături de care mi-am trăit viața în timpul repetițiilor, actori și prieteni care au fost „familia mea de teatru” Lucia Mureșan, Ioana Crăciunescu, Alexandru

Intr-un moment al spectacolului, alături de Cristian Sofron

Repan, Cristian Sofron, Doina Sin, Dorin Moga, Dana Dembinski și scenografa Anca Pâslaru. Le mulțumesc tuturor!

ION CHELARU, interpretul rolului Vasile Celmare din „Fără aprobare” de Petre Ispas la Teatrul Mic

— Recent, la Teatrul Mic a avut loc premiera piesei Fără aprobare de Petre Ispas. Interpretați rolul Vasile Celmare, maestrul pe șantier. Ce credeți despre acest personaj?

— Știam încă de la începutul primăverii, cînd încă mai lucram la Maidanul cu dragoste, că sînt inclus în distribuție și ce rol voi juca. Am primit textul din vreme, am avut timp să-l „citesc” pe îndelete înainte de începerea repetițiilor. Vasile Celmare, rolul ce mi-a fost incredîntat, maestrul cu state vechi de șantier, tată a patru copii acasă, și altor cîteva sute — adoptivi, prin forța lucrurilor — pe șantier, om așezat și hîrșit de multe probleme, dibaci, descuncăreț de noduri

gordiene, uneori dur, alteori blind și mucalit, ei bine, personajul, de la bun început, nici nu m-a bucurat, nici nu mi-a trezit efuziuni, ci pur și simplu m-a pus pe gînduri. A venit vremea, mi-am zis, să joc și tați de familie, îndrumători spirituali ai celor din jur, aleși și realeși; să zic și eu către ei, ca atîția alții înainte: „Are tata grijă!”. Am ajuns, deci, un actor matur. Iată, au trecut anii și... Sigur, asta nu are de-a face cu personajul, ci cu mine personal.

După ce ne-am apucat de treabă, după vreo cîteva zile, mi-am dat seama că ceea ce aveam noi de făcut acolo nu e chiar deloc simplu, așa cum părea la început. Petre Ispas aducea în discuție